

Usodna politična izključevalnost

Spominska slovesnost na Teharjah za tam umorjene domobrance in civiliste

V nedeljo, 7. oktobra, je bila v Spominskem parku Teharje obletna spominska slovesnost, ki jo vsako leto pripravljata Nova Slovenska zaveza in župnija Teharje. Somaševanje je vodil upokojeni celjski škof dr. Stanislav Lipovšek, ki je dejal, da so hvaležni vsem, ki so na različne načine stopili na pot poprave krivic in nasilja ter še posebej na pota, ki vodijo k odpuščanju, medsebojni spravi in resničnemu miru.

»Veseli smo, da vse bolj zori prepričanje, da družba in narod, ki zanika ali ima neurejeno svojo preteklost, tudi nima zdrave, rodovitne ter ustvarjalne sedanjosti in ne svetle prihodnosti. Hvaležni smo vsem, ki ste poskrbeli, da je vendarle stekel proces postopnega urejanja naših morišč in grobišč, kot se dogaja v Hudi jami ter po drugih krajih. Novo upanje budijo tudi simbolni pogrebi žrtev, ki so bili v Hudi jami, na dobravskem pokopališču pri Mariboru in drugod. V teku je postopek identifikacije žrtev in prenos posmrtnih ostankov iz Hude jame ter še iz nekaterih drugih grobišč v prostore začasne kostnice.«

Poudaril je, da je za trajen in resničen mir ter za prihodnost našega naroda nujno potrebna sprava s preteklostjo, saj ne moremo graditi varne in srečne sedanjosti in prihodnosti, ne da bi poskrbeli za resnično spravo s preteklostjo, in dodal, da je sprava mogoča le tedaj, če smo pripravljeni odpuščati. Odpuščanje pa je mogoče le takrat, če smo pripravljeni priznati resnico, pa če je še tako boleča, težka in obremenjujoča. Samo resnica osvobaja.

Spomnil je na nedavno izdano knjigo Franceta Cukjatija *Slovenske podobe zla*, v kateri je avtor zapisal, da se največje skrivnosti, kamor spada tudi človekovo dobro in zlo, ne da razumeti brez srca, brez čutenja. »Zato je spopad med lažjo in resnico o zlu posebne vrste spopad. Nihče ne more nikogar prisiliti, da sprejme laž oziroma resnico. Sprejetje laži se zgodi z osebno privolitvijo, in ko se človek z njo sprijazni, jo ponotranji, postane laž del njega.«

Toda za sprejetje resnice mora storiti še kaj več. »Včasih mora priznati svoje napake ali celo zločine, česar pa mnogi ne zmorejo ali nočejo. Sprejeti resnico pomeni za žrtev odrešitev, za povzročitelja pa obsodbo. Povzročitelj ne more sprejeti resnice, če hkrati ne premore pogumne in napore spreobrnitve, česar pa, kot pravimo kristjani, ni mogoče brez Božje pomoči. Te pomoči pa ni, če si je človek ne želi oziroma zanjo ne prosi, saj vemo, da se Bog ne vsiljuje in upošteva našo svobodno izbiro.« Tu je po njegovem tudi odgovor, zakaj v Sloveniji spopad med resnico ter lažjo še vedno traja in bo še trajal.

Škof je tudi blagoslovil novi križev pot, ki vodi od vhoda v spominski park do cerkve sv. Ane.

Po maši je bil spominski program, med katerim sta pela Andreja Zakonjšek Krt in Ivan Arnšek, potomca v teharskem taborišču zaprtih očetov. Povezovalka programa je prebrala pismo, ki ga je poslal celjski župan Bojan Šrot. Zapisal je, da so spomini, ki jih ohranjamo s to slovesnostjo na Teharjah, boleči. »Dogodki pred 73 leti so za

SPOPAD MED LAŽJO IN RESNICO O ZLU JE POSEBNE VRSTE SPOPAD.

vedno zaznamovali naše mesto, zato je prav, da se vsako leto poklonimo spomenu na tiste, ki so postali žrtve vojnih in povojnih grozot.«

Žrtvam dogodkov po drugi svetovni vojni pa tudi njihovim potomcem je izrazil »globok poklon, spoštovanje in sočutje. Zaradi njih in mnogih drugih, ki so verjeli v našo domovino, danes živimo mirno in svobodno. Tudi zaradi njih naši otroci odraščajo v varnem okolju in govorijo lepo slovensko besedo.«

DA SE UPREMO LAŽI

Letošnji govornik je bil dr. France Cukjati, nekdanji predsednik državnega zbora, ki je dejal, da smo se kot vsako leto tudi to jesen zbrali »na kraju trpljenja naših slovenskih mož in žena, naših fantov, deklet in otrok. Pahnjeni v pekel revolucionarnega nasilja so bili mučeni, pomorjeni, zmetani v tankovske jarko, kraška brezna, rudniške jaške, zazidani, zasuti z odpadki in razglašeni za izdajalce, kolaborante, ničvredno golazen. Naši dragi možje in fantje, žene in dekleta, katerih edini 'greh' je bil, da so ljubili svojo – našo – domovino.«

Spomnil je, da smo »na kraju holokavsta mlade domoljubne Slovenije. Na kraju zločina, ki ga je prinesla tako imenovana 'osvoboditev'. Na kraju žetve apokaliptičnega sovraštva, ki ga slovenski narod do tedaj še ni videl.«

Opozoril je, da sovraštvo storilcev holokavsta sedemdeset let pozneje in trideset let po padcu komunističnega režima »še vedno traja in traja in še vedno pobite množice obkladajo s psovko 'izdajalcev' in 'kolaborantov'. Največje zločince, organizatorje in izvajalce slovenskega holokavsta pa še vedno častijo kot narodne heroje ter osvoboditelje, saj je Ljubljana še polna njihovih spomenikov.

Krvni in ideološki dediči zločina očitno živijo v iluziji, da se bodo lahko še naprej izogibali bremenu neznosne krivde, če bodo žrtve še naprej veljale za krive in nevredne življenja. Tudi ob spomenikih 'herojev' se hranijo z utvaro, da so delali prav in so tudi sami heroji. S tem, ko lažejo javnosti, upajo, da bodo lahko nalagali tudi sebe in svojo vest.«

Dejal je, da jih vsaka izpoved resnice silno moti, zato vsako žrtev še naprej sovražijo. »Tudi mrtvo, ker tudi mrtva žrtev, že davno pahnjena v kraško brezno ali rudniški jašek, še naprej govori in njena kri še vedno 'vpije v nebo'. Tudi če prepovedo vsa pričevanja in vse kritične medije ter pozaprejo vse novinarje, ki imajo pogum povedati resnico, resnice ne morejo zazidati in zločinov ne morejo izničiti. Nikoli jih ne bodo mogli izbrisati, kot da jih ni bilo. Zločini so še vedno tu. Del nas so. Kot je otroštvo del odraslega človeka, tako je tudi zgodovina naroda del sedanje družbe. In tudi sedanjega stanja slovenske družbe ne moremo razumeti, če ne razumemo njene grozljive travme.«

Dejal je, da smo na kraj zločina prišli, da tudi mi z molitvijo kličemo v nebo. »A klicati moramo tudi v človeška ušesa, tudi v ušesa vplivne 'avantgarde' in vsega ljudstva. Z resnico, protestom in zahtevo.« Spomnil je na Ivana Cankarja, ki je zapisal: »Prvikrat je človek oskrnil svojo mladost, kadar je prvokrat molčal, ko mu je srce ukazovalo, da naj govori.« Zato vsakemu iskrenemu človeku, ki ima rad svoj dom in ga skrbi usoda domovine, srce jasno ukazuje, kaj naj govori in dela. »Ne gre namreč le za kruto pomorjen cvet slovenskega naroda, ampak predvsem za ideološko, vrednotno in duhovno izhodišče, ki je pripeljalo do tega holokavsta. To izhodišče je namreč še vedno navzoče. Ta vrednotni koncept še naprej deluje in omogoča 'laž', 'kraj' in 'uboje'.«

Govornik je spomnil tudi, kako je na nürnberškem procesu francoski glavni državni tožilec François de Menthon opozoril na ideološke razsežnosti zločinov: »Sleherna organizirana in množična zločinska dejavnost izvira iz zločina proti človeškemu duhu, to je iz doktrine, ki zanikuje vse duhovne, razumske ali moralne vrednote, na temelju katerih si narodi že tisočletja prizadevajo zboljšati človekov položaj.«

»Zato se mi, ki prihajamo na Teharje, ne spopadamo samo s težnjami pozabe ter zanikanja zločina, ampak tudi in predvsem z miselnostjo, ki je privedla do holokavsta ter je v veliki meri še vedno navzoča. Gre za spodbujano in tako rekoč uzakonjeno sovraštvo ter izključevalnost pri pomembnem kadrovanju in oblikovanju vodstev državnih ustanov.«

Dejal je, da komunistična elita, tako imenovana »avantgarda«, ni bila tiste vrste, ki bi se na vrh moralnega in političnega vpliva spontano povzpela s svojo sposobnostjo ter moralno pokončnostjo oziroma s svojim požrtvovalnim delom za narod, ampak je bila tiste vrste, ki se je rodila iz moralne pokvarjenosti, iz zločina, kraje in laži. »Ker je ta 'avantgarda' tudi po osamosvojitvi ohranila svoje vplivne položaje po državnih ustanovah, je še naprej sprejemala v te ustanove nove ljudi po svojem izboru.« Zato je po njegovem osnovni ključ za vzpostavitev in ohranjanje take »avantgarde« izključevalnost in negativna kadrovska selekcija, kar pomeni nepovratno samodestrukcijo naroda.

Govornik je še dejal, da tu »nismo samo zato, da prižgemo svečo in se poklonimo žrtvam komunističnega nasilja. Ampak tudi zato, da se upremo vsem poskusom nadaljnega prikrivanja resnice in zločina, ki je bil storjen nad slovenskim narodom. Da se upremo vsem manipulacijam laži in vsem poskusom sodnega pregona novinarjev, ki imajo pogum, da spoštujejo resnico.« ■

Besedilo in fotografije: IVO ŽAJDELA
Več na spletni strani: www.druzina.si

Somaševanje je vodil škof Stanislav Lipovšek.

Govornik France Cukjati

Zapela sta Andreja Zakonjšek Krt in Ivan Arnšek.